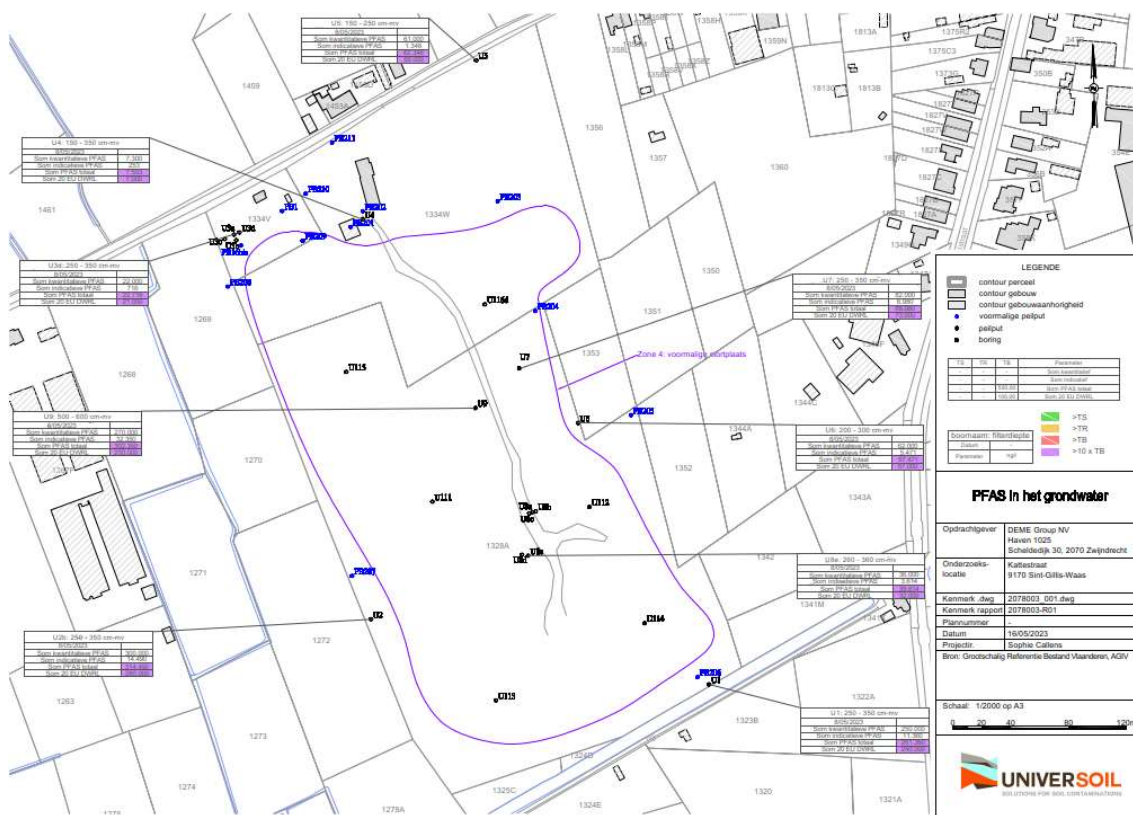

Beantwoorden vragen gemeenteraadscommissie 22 mei 2023

Besluit college van 11 mei 2023 is niet terug te vinden in de notulen.

Het college van burgemeester en schepenen gaf op 11 mei 2023 de opdracht aan de administratie om op de adressen Kattestraat 16, 17 en 19 zowel de bodem als het grondwater te laten onderzoeken op de aanwezigheid van PFAS. Aan de basis ligt geen collegevoorstel. Diezelfde dag zijn de bewoners bezocht en werd de vraag gesteld of zij hiertoe toestemming verlenen; allen hebben positief geantwoord. In de namiddag is opdracht gegeven aan het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek (PCM). Zij lieten ondertussen weten dat de stalen in de eerste helft van juni 2023 genomen en onderzocht worden.

Wat zijn de gevonden waarden in de verschillende peilputten, meer bepaald punten U1 & U2B?

Een tweede bemonstering van de peilbuizen ter bevestiging van de gemeten waarden in het grondwater wordt uitgevoerd in de maand juni

De slibstocks (bodem) werden bemonsterd op 9 februari 2023 en de analyseresultaten waren bekend op 20 februari 2023. In maart en april gingen de werken in functie van de aanleg van het golfterrein gewoon door. Bomen werden geroid, stronken uitgetrokken, machines reden aan en af, er werden geen persoonlijke beschermingsmaterialen gebruikt, cabines waren niet voorzien van overdruk, het terrein was niet afgezet, grachten werden gegraven en herprofilingswerken uitgevoerd. Waarom zijn er tussen 20 februari 2023 en 8 mei 2023 geen behoudsmaatregelen genomen?

Tot 05 mei 2023 was er nog géén aanwijzing dat, naast de gestockeerde hopen rioolkolken-specie, ook de afdekgronden boven op het voormalig stort met PFAS verontreinigd zouden zijn.

De resultaten van de gestockeerde hopen rioolkolken-specie tonen een overschrijding aan van de hergebruikwaarden, maar liggen lager dan de toetsingswaarden voor bodemsaneringsnorm type IV geldend voor recreatiegebied. Deze toetsingswaarde is van toepassing gelet op de nabestemming als golfterrein. Deze bodemsaneringsnorm toetst zowel de risico's voor de mens (humaan-toxicologisch) als risico voor het milieu (eco-toxicologisch). De strengste waarde van de twee wordt gekozen als toetsingswaarde.

De rooiwerken van de bomen werden uitgevoerd in de periode medio februari tot begin maart (ontbossing). Deze rooiwerken zijn noodzakelijk om de nieuwe afdichtingslaag, zoals voorzien in de verleende omgevingsvergunning voor de Wase Golf deelfase 2, op een duurzame manier te kunnen aanbrengen boven op het voormalige stort.

Het verwijderen van de ondergrondse boomstronken is uitgevoerd van 26 april tot 5 mei. Deze werken zijn onmiddellijk stopgezet door de opdrachtgever nadat de analyseresultaten van de afdekgronden bekend waren.

Na het bekend zijn van het feit dat niet alleen de gestockeerde hopen rioolkolken-specie, maar ook de afdekgronden op de site aangerijkt zijn met pfas, zijn alle verdere activiteiten op het terrein van InterWaas stopgezet.

Analyses rioolkolken-specie:

(µg/kg d.s.)	Toetsingswaarde bodemsaneringsnorm	Stock 4 (MM1+2)	Stock 4 (MM2+3)	Stock 4 (MM3+4)	Stock 2	Stock 3	Stock 1
Pfoa	643	4,31	2,20	1,90	1,9	3,81	0,93
Pfos	110	57	20,8	15,7	23,6	28	1

(µg/kg d.s.)	Toetsingswaarde bodemsaneringsnorm	Stock 6 (MM1+2)	Stock 6 (MM2+3)	Stock 6 (MM3+4)	Stock 6 (MM4+5)	Stock 6 (MM5+6)	Stock 7
Pfoa	643	2,8	3	3	3	2,8	1,2
Pfos	110	21	17,1	21,1	30,5	28,5	6,10

(µg/kg d.s.)	Toetsingswaarde bodemsaneringsnorm	Stock 5
Pfoa	643	1,6
Pfos	110	8,6

Analyses afdekgronden:

(µg/kg d.s.)	Toetsingswaarde bodemsaneringsnorm	U115	U111	U113	U116d	U112	U114
Pfoa	643	< 0,5	2,2	0,68	0,97	<0,5	1,8
Pfos	110	24	6,1	42	77	4	14

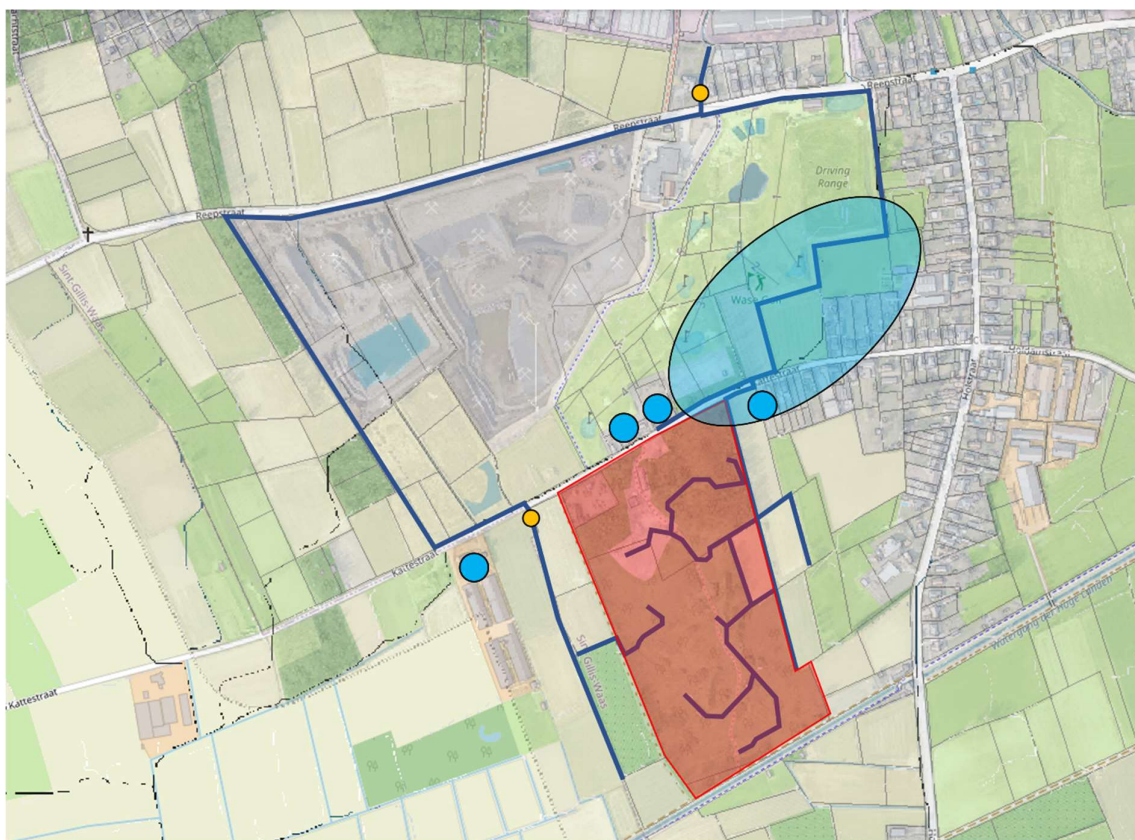
Waarom is het grondwater pas op 8 mei 2023 bemonsterd?

Op basis van de meetresultaten van de gestockeerde hopen rioolkolken-specie (eind februari 2023) heeft Wase Golf een bijkomend vrijwillig onderzoek gestart ter bepaling van de nulsituatie op de terreinen van InterWaas. Door de Wase Golf zijn de nodige prijsoffertes aangevraagd voor het uitvoeren van de bemonstering van de afdeklaag boven op het voormalig stort, het plaatsen van peilbuizen, de navolgende monitoring van het grondwater en de bemonstering van grachtenslib in de Kokkelbeek. Door de Wase Golf is hierbij de leverancier geselecteerd die de gevraagde plaatsing van peilbuizen en navolgende bemonstering en analyse van het grondwater in een zo kort mogelijke

termijn kon aanleveren. Andere gecontacteerde leveranciers waren niet in de mogelijkheid om de gevraagde uitvoering in een snellere termijn uit te voeren.

Waarom zijn er geen grondwaterstalen genomen in de ruimere omgeving zoals voorgesteld in de gemeenteraad van 27 april 2023? Te denken valt aan woningen die geen aansluiting hebben op drinkwatervoorzieningen. Waarom werd hiertoe geen opdracht gegeven?

Bijkomende analyses van bodem en grondwater worden door Interwaas uitgevoerd in de oostelijke afwatering van de site aangeduid in het blauw gearceerde vlak. In opdracht van de gemeente (11 mei 2023) worden bijkomende analyses van bodem en grondwater uitgevoerd op de adressen Kattestraat 16, 17 en 19 alsook de boerderij Kattestraat 10 op het grondgebied van de gemeente Stekene. De resultaten van de analyses van Interwaas worden uitgevoerd door Efi Global en worden begin juni 2023 verwacht. De analyses voor de gemeente worden door het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek (PCM) uitgevoerd en worden in de tweede helft van juni 2023 verwacht.

Welke controles heeft de gemeente sinds 7 april 2023 uitgevoerd op de werf in het belang van de omwonenden. Wanneer werd deze opdracht gegeven, aan wie en wat waren de resultaten daarvan?

Nadat de gemeente Sint-Gillis-Waas op 7 april 2023 door Interwaas werd ingelicht over de vastgestelde PFAS-verontreiniging in de gestockeerde hopen rioolkolkspecie, heeft zij onmiddellijk contact opgenomen met Wase Golf en DEME. Dezelfde dag is door de administratie vastgesteld dat de rooiwerkzaamheden boven op de afdekgronden van het oude stort afgerond waren.

Op 13 april 2023 heeft de gemeente de tabel met gekende analyseresultaten van de gestockeerde hopen rioolkolkspecie van Interwaas ontvangen. Naar aanleiding daarvan is Interwaas telefonisch gevraagd om contact op te nemen met het Agentschap Zorg en Gezondheid en de nodige preventieve maatregelen te nemen om de directe omgeving te beschermen. De twee vragen zijn in een schrijven van 20 april 2023 herhaald.

Op 2 en 5 mei vond overleg plaats tussen de Gemeente, Interwaas, Wase Golf en DEME. Tijdens deze vergaderingen werden de op dat moment gekende meetresultaten van bodemanalyses besproken alsook vastgelegd waar bijkomende metingen gewenst zijn. De Gemeente heeft toen ook aangedrongen dat Interwaas en Wase Golf de nodige maatregelen zouden nemen ter bescherming van hun werknemers en de bevolking. Gelet op de nieuwe informatie dat de afdekgronden bovenop het oude stort eveneens aangerijkt zijn met pfas, is door Wase Golf en DEME de verdere werkzaamheden op het terrein onmiddellijk gestaakt. Aan Wase Golf werd gevraagd het terrein met bouwhekken af te sluiten. Op 19 mei 2023 werd door de administratie vastgesteld dat het hekwerk op een beperkte zone niet integraal was afgesloten. Dit is navolgend gecorrigeerd door Wase Golf.

In de week van 2 mei is er vanuit de gemeente een bewonersbrief verstuurd naar de mensen in de omgeving tot 500 meter. De brief meldde dat er uit een eerste beperkte meetcampagne blijkt dat er verhoogde waarden zijn aangetroffen in de hopen rioolkolkenspecie op de voormalige stortplaats. Hoewel de vastgestelde concentraties en overschrijding van de parameters volgens de eerste resultaten eerder beperkt zijn, werd gesteld dat verder onderzoek nodig is om de omvang en de ernst ervan na te gaan. Op basis van deze extra onderzoeken wordt bekeken of er al dan niet maatregelen nodig zijn. Die resultaten werden midden mei verwacht en op dat moment zou de gemeente opnieuw communiceren.

Op 11 mei 2023 is de administratie langs gegaan op de adressen Kattestraat 16, 17 en 19 om bewoners toelating te vragen voor bijkomende analyses op hun eigendom. Op 15 mei 2023 werden zij (inclusief de landbouwer op het adres Kattestraat 10 Stekene) opnieuw bezocht om vragen te beantwoorden en bijkomende informatie te verstrekken.

Op 16 mei 2023 werden de bijkomende analyseresultaten van het grondwater bekend. Op 17 mei 2023 werd opnieuw met Wase Golf, DEME en Interwaas overlegd waarna nog dezelfde dag een nieuwe bewonersbrief werd opgesteld en verspreid. Daarin werden bewoners gevraagd om in afwachting van de adviezen van het Agentschap Zorg en Gezondheid de gebruikelijke no-regret maatregelen in acht te nemen in afwachting van de adviezen van het Agentschap Zorg en Gezondheid. Mogelijks was dit voorbarig en onnodig. De gemeente achtte het evenwel wijs om de nodige voorzichtigheid in acht te nemen.

Ook in het bodemsediment van de Kokkelbeek zijn verhoogde PFAS-waarden gemeten. Wat is de bron?

Op basis van de nu beschikbare gegevens is de bron van de PFAS-vervuiling naar alle waarschijnlijkheid te linken aan de afstroom/uitstroom van met PFAS-verontreinigd oppervlakte- en grondwater van de voormalige stortplaats.

Zijn er ook bodemstalen op grotere diepte genomen? De landbouwer op het adres Kattestraat 10 (Stekene) gebruikt voor zijn bedrijf grondwater vanuit een dieptebron.

De landbouwer op het adres Kattestraat 10 (Stekene) heeft volgens de Databank Ondergrond Vlaanderen een vergunning voor het winnen van grondwater op een diepte van 41 meter. De bodem van de stortplaats (oude kleiputten) ligt circa 12 meter onder het maaiveld. De kleibodem sluit het water in de stortplaats op zodat vervuiling van het grondwater in onderliggende bodemlagen niet te verwachten is. Om dit uit te sluiten heeft de gemeente Sint-Gillis-Waas het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek opdracht gegeven om het water van deze bron op aanwezigheid van PFAS te onderzoeken.

Waarom beperken de bodemonderzoeken zich tot de directe omgeving in de Kattestraat en niet in de ruimere omgeving zoals wijk 't Hol?

Wase Golf heeft studiebureau Sweco opdracht gegeven een verkennend bodemonderzoek (VBO) op te stellen. Voor dit onderzoek vormen alle gekende bodem- en grondwateranalyses met betrekking tot pfas op zowel de site zelf als daarbuiten (lees: het benedenstrooms gelegen afwateringsstelsel tot aan de Reepstraat) opgenomen. Het verkennend bodemonderzoek (VBO) wordt ingediend bij OVAM die – indien noodzakelijk - bijkomende bodemanalyses zal opleggen volgens een te volgen systematiek.

Waarom adviseert de gemeente particulieren om braakliggende grond af te dekken en dat in relatie tot de braakliggende gronden op de stortplaats zelf? Waarom zijn de slibstocks niet afgedekt?

Er zijn woensdag 17 mei 2023 twee brieven verspreid:

- een brief voor bewoners binnen een afstand van 100 meter
- een brief voor bewoners binnen een afstand van 100 tot 500 meter

In de brief aan bewoners binnen een afstand van 100 meter worden buiten het grondwatergebruik bijkomende no-regretmaatregelen geadviseerd zoals het afdekken van braakliggende gronden. Letterlijk staat er: vermijd dat braakliggende of losse grond verstuift of verwaait. Strikt genomen was dit op basis van de gekende meetresultaten van de in de vaste bodem aanwezige hoeveelheid PFAS niet nodig. Na 7 april 2023 werd de bodem op de stortplaats bijkomend door Wase Golf onderzocht. Naast de slibstocks werd de toplaag van het stort geanalyseerd. Uit deze onderzoeken blijkt de PFAS-verontreiniging grosso modo over het gehele terrein in de bovenste bodemlaag aanwezig te zijn. Met dat gegeven vond de gemeente het wenselijk voorzichtiger te zijn dan noodzakelijk. In afwachting van het advies van OVAM respectievelijk het Agentschap Zorg en Gezondheid heeft zij de gebruikelijke no-regretmaatregelen in functie van de bodem geadviseerd. In de toekomst zal blijken of dit voorbarig en/of te voorzichtig was.

In relatie tot de op het stort braakliggende gronden roept het advies aan de bewoners vragen op. Op 20 april 2023 is er vanuit de gemeente een officieel schrijven naar Interwaas verstuurd waarin gevraagd wordt om de nodige preventieve maatregelen (o.a. het afdekken van de gronden) te nemen. In de daarop volgende overleggen is dit verzoek telkens expliciet herhaald.

Waarom is het grondwater niet ruimer dan PFOS en PFAS bemonsterd? Rond 1986 zouden er nachtelijke transporten en lozingen op de stortplaats hebben plaatsgevonden. Welke maatregelen en extra analyses zijn nodig?

Op de percelen kadastraal gekend Sint-Gillis-Waas 1^e afdeling sectie C nrs. 1328A, 1334V en 1334W werd tot 1971 een steenbakkerij uitgebraat. De site bevond zich op het grondgebied van de gemeente Kemzeke en kwam in 1977 bij de gemeentelijke herindeling naar de gemeente Sint-Gillis-Waas. In 1972 nam de firma N.V. Waveca de kleiputten in gebruik als stortplaats voor industriële afvalproducten, op 1 februari 1973 nam de intercommunale Land van Waas de stortplaats over. Tot 1977 werd huishoudelijk afval alsook bedrijfsafval aangevoerd. Tot circa 1984 – 1986 werd de stortplaats gebruikt totdat de vroegere kleiputten gevuld waren. Nadien bleef Interwaas het rioolkolkenslib van alle Wase gemeenten aanvoeren om op het stort het gestorte afval af te dekken. Vanaf 2005 werd het rioolkolkenslib in twee ontwateringsputten gestort om na voldoende uitdrogen op hopen gestockeerd te worden.

Met het oog op dit alles en in voorbereiding op de herbestemming van het gebied tot recreatiegebied, specifiek golfterrein, stelde Interwaas het studiebureau Abesim BVBA (nu Efi Global) aan om de gronden behorend tot de oude stortplaats milieutechnisch te onderzoeken. Op 12 februari 2017 werd het verslag “Oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek actua – Containerpark MIWA en terrein Interwaas-Kattestraat, Sint-Gillis-Waas” bij OVAM ingediend. De OVAM verklaarde dat het verslag conform de bepalingen van het Bodemdecreet werd opgemaakt. Overeenkomstig het Bodemdecreet werden enkel die verontreinigingen opgenomen in het conformiteitsattest die aanleiding geven tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek. Op 17 februari 2017 verstuurde OVAM een conformiteitsattest waarin staat dat op basis van de resultaten van het verslag van oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek geen bodemsanering nodig is.

Het attest vermeld het volgende:

PAK, minerale olie en zware metalen: historische verontreiniging, geen bodemsanering nodig.

In het vaste deel van de aarde werd een verontreiniging van chloorbenzenen (som), eox, minerale olie, pak 16 epa, pcb (som 7), trimethylbenzeen, zware metalen (groep) vastgesteld ter hoogte van stortmateriaal. Die bodemverontreiniging vormt, gelet op de bodemkenmerken en de functie van het

terrein, geen ernstige bodemverontreiniging op de grond of gronden kadastraal gekend Sint-Gillis-Waas 1^e afdeling sectie C nrs. 1328A, 1334V en 1334W.

Benzeen: Historische verontreiniging, geen bodemsanering nodig.

In het grondwater werd een verontreiniging van btex (individueel), chloorbenzenen (som), minerale olie, naftaleen (gemeten via btexn), zware metalen (groep) vastgesteld ter hoogte van stortmateriaal. Die bodemverontreiniging vormt, gelet op de bodemkenmerken en de functie van het terrein, geen ernstige bodemverontreiniging op de grond of gronden kadastraal gekend Sint-Gillis-Waas 1^e afdeling sectie C nrs. 1328A, 1334V en 1334W.

VOCL: Historische verontreiniging, geen bodemsanering nodig.

In het grondwater werd een verontreiniging van 1.4-dichloorbenzeen, monochloorbenzeen vastgesteld ter hoogte van stortmateriaal. Die bodemverontreiniging vormt, gelet op de bodemkenmerken en de functie van het terrein, geen ernstige bodemverontreiniging op de grond of gronden kadastraal gekend Sint-Gillis-Waas 1^e afdeling sectie C nrs. 1328A, 1334V en 1334W.

EOX: Historische verontreiniging, geen bodemsanering nodig.

In het vaste deel van de aarde werd een verontreiniging van eox vastgesteld ter hoogte van stortmateriaal. Die bodemverontreiniging vormt, gelet op de bodemkenmerken en de functie van het terrein, geen ernstige bodemverontreiniging op de grond of gronden kadastraal gekend Sint-Gillis-Waas 1^e afdeling sectie C nrs. 1328A, 1334V en 1334W.

Arseen: Historische verontreiniging, geen bodemsanering nodig.

In het grondwater werd een verontreiniging van arseen vastgesteld ter hoogte van van nature. Die bodemverontreiniging vormt, gelet op de bodemkenmerken en de functie van het terrein, geen ernstige bodemverontreiniging op de grond of gronden kadastraal gekend Sint-Gillis-Waas 1^e afdeling sectie C nrs. 1328A, 1334V en 1334W.

Op basis van het verslag van oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek en het attest van OVAM werd het ontwerp voor de uitbreiding van de Wase Golf opgemaakt.

Ondertussen is de gekende PFOS/PFAS-problematiek algemeen bekend geraakt in Vlaanderen. Op basis daarvan wenste DEME de aanwezige stocks rioolkolkenslib op de aanwezigheid van deze stoffen te onderzoeken. Enkel zo zou zij weten of het aanwezig bodemmateriaal ter plaatse gebruikt kan worden of afgevoerd moet worden.

Staan alle voormalige stortplaatsen op de door OVAM gepubliceerde kaart?

Op de door OVAM gepubliceerde kaart staan enkel de gekende stortplaatsen.